

שש עשרה הייתי, ולא ידעתי כלום... " אודר השיר אולם רוב העומתים מוענים אחרת

הייתי מציע לשקול את שאלת גיל הנישואין. במקרה כזה הייתי מציע להוריד את גיל הנישואין דווקא ל-16 שנים. אנחנו בארץ רואים שבגרות הבחורות היא מהירה מאד ואיני יודע אם 17 היא גיל מוצדק לנישואין. אם לא, לא מוצדק להעלות את גיל הבעילה ל-18 וצריך להתנגד לזה בכל תוקף."

כנות הארץ החמה

ת נקודת-המבט הרפואית שלו הבעי ד"ר מרדכי זיידמן (50), סכסוך אולוג ורופא התחנה לייעוץ בבעיות המין והמשפחה בבית הבריאות בתל-אביב: "מערכת היחסים בין זוג נאהבים אינה צריכה להתבסס בין אסור ומותר, אלא על מערכת הרגשות והאהריות המדדיים. מנקודת מבט פסיכו-סכסואלי, מאע מיני עם נעימות מתחת לגיל 16 גורם לחבלה גופנית ונפשית. אצל נערות מתבגרות (16-18) אין בדרך כלל חבלה גופנית, אך קיימת סכנה של חבלה נפשית, מאחר שהנערה אינה תמיד בוגרת מספיק כדי להשתתף באופן מלא באקט המיני ולהינות ממנו. "חבלה זו, או אכזבה כזו, עלולות ליצור תסביכים נפשיים ולגרום להתנגדות למגעים מיניים בהייחמשהפחה.

בבעבודת היומיומית אנחנו נתקלים ל- עתים קרובות בתיפעות כאלה.

"היה אצלי זוג מעדות המזרח. האשה בת עשרים, נישאה בגיל 16 והיא היום אם לשתי ילדות. בעלה טוען שאינה מעוניינת כלל בכל מה שנעשה בבית, או אפילו ביחסים איתו. היא רוצה רק לרקוד ור (המשך בעמוד 24)

חלקים ישנים וחדשים, אך שניהם בנויים על בסיס אחד. אך ברור לא הסתייג לחלוטין מהצעת התיקון. "ברור שנוצר חיר בין גיל הנישואין לבין הגיל בו מותר לביא במגע עם בחורה", אמר. "חור זה אינו הגיוני ואינו רצוי. אם מותר לביא במגע מיני כבר בגיל 16, איני מבין מדוע אסור להתחתן. אם יש נזק בנישואין בגיל זה, הנוזק רב עשר מונים בסתם מגע בשרי ללא קשר נפשי. לכן היה אולי טעם להעלות את הגיל ל-17."

לבעיה עצמה היתה לפרקליט הצעה מע- שית: "באנגליה, שלפי חקיקה חוקקו גם חוקינו - החוק הנוון בכלל זה, ביטלו את כל החוקים הישנים העוסקים בפשעים מיניים. האנגלים חוקקו לפני חמש שנים חוק מודרני בכל השאלות האלה. הוא נהנה מההשגים הסוציאליים-חברתיים-חוקיים ש- הושגו עד אותו זמן. אנכי, האנגלים לא שינו את הגיל בו מותר לביא במגע, והשאירו איתו על 16. עניין הנישואים אינו מוזכר כלל בחוקיהם.

"לגבי הצעתה של חברת הכנסת סנהדר ראי, הדבר רק יקשה השגת הרשעות ו- יסרבל את כל מיכנה החוק הקיים."

פתח לסחיטה

לפי תיבת בהצעת-החוק הזאת, לפי חות עד גיל 17, אמר שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב יצחק קיסטר (56). קיסטר שומר-המסורת אף נימק את הצעתו: "לפי החוק יוצא היום שיחסי-מין מתוך למסגרת הנישואים מותרים, בעוד ש- הנישואים עצמם עדיין אסורים. אם אסור ל- התחתן מדוע מותר לחיות יחד בלי נישואים?"

אך גם השופט הודה שמשפטים מסוג זה יהיו תמיד קשים, והנאשמים עלולים בדרך כלל לזכות. "יודע לי מיקרה", סיפר ה- שופט, "שבית המשפט המחוזי נתן לבחור, שגר עם בחורה מתחת לגיל המותר, קנס של 200 לירות בסך הכל. הבחור המשיך אחר-כך לגור איתה בקביעות, ואלה היו כמובן סיבות מקילות בפסק-הדין. מאחר יותר נכנסה איתה בחורה להריון ורק אז אפשר היה לתת לה רשות להינשא. "מיקרים אלה קשים מאחר שאין הוכח- חות וביחוד בגלל האפשרות של הנאשם לטעון שחשב שהבחורה למעלה מ-16. החוק המוצע יוכל להיות רק חלק ממסע נגד זנות מקצועית. אולי אלה הבאים במגע עם הבחורות יהיו מספיק אנושיים כדי להתחשב בחוק."

בדיעה אחרת היה שופט בית-המשפט המהוי, ד"ר יוסף לאם. "עוד בכנסת הי ראשונה", גילה השיפט לאם, "התנגדתי להצעה דומה שתבעה להעמיד את הגיל על 17. טענתי אז, ואני טוען גם היום, כי חוק כזה פותח פתח לסחיטות רציניות. בחורה בגיל 17 נראית כבר גדולה מספיק כדי שהבחורים יתפתו, ואנחנו יודעים על מקרים רבים כאלה בחוץ-לארץ. "היו בחורות צעירות, שהיה קל מאוד לכבוש אותן. הן היו אפילו הגורם המע- טיבי בכיבושים אלה. אך מיד לאחר המע- שה, היו מאיימות בהגשת תביעות נגד הב- חורים איתם באו במגע, והיו סוחטים ב- צורה זו כסף רב מהבחורים.

"אם היינו שוקלים בכלל בנושא זה,

עורכת-הדין ויושבת ראש הליגה לזכויות נשים בישראל תהילה מטמון. תהילה מט- מון, (59), שהיא גם הנציגה הישראלית בברית הבינלאומית לנשים נגד מוסר כפול, אמרה:

"קשה לי לרדת לסוף דעתה של חברת הכנסת סנהדראי: האם היא מציעה את הצעתה מטעמי צניעות או מהתחסדות - כביכול להגנת האשה? עליה, בתור אשה דתית, לדעת את הדין היהודי עליו היא מגינה בדרך כלל ושואפת להשליטו. לפי דין זה נערה בת 12 ויום אחד כשרה לחיי הנישואים.

"גישה של חברת הכנסת מוכירה לי את הבדיחה המפרסמת על חיותה בוסל מי- הגניה, שבאה לתל-אביב לבדוק אם נכונות השמועות שכל העיר מלאה זונות. כשחזרה הביתה כתבה מאמר בו סיפרה שאמנם הייתי בתל-אביב וראתה שם זונות ברחוב הירקון, אבל סיכמה חיותה את מאמרה, אף אחת לא היתה מהעליה השנייה."

"אני זוכרת את ימי מרדב הקסמים, שהביאו עמו ארצה את הפולקלור העשיר של התימנים אך יחד עמו הרבה בעיות לנו, פעילות הגנת הנשים. אני זוכרת את מל- המת הדתיים להוריד את גיל הנישואים - ויש ביניהם רבים שדורשים עד היום להוריד גיל זה ל-16 שנים. מה פתאים דרישתה של ח"כ סנהדראי לתקן עכשיו את הסעיף הזה?"

"אני האחרונה שתומכת בחיי מין מחוץ למסגרת הנישואין, אך מנוחך לשים סייגים כאלה מצד אחד ולהתיר להינשא בגיל צעיר יותר מצד שני. כאילו שלהינשא זה דבר פחית חשוב ופחות בעל-ערך מאשר לקיים יחסי-מין ללא נישואין.

"איני חושבת גם, שהצעת-חוק זו תע- זור למלחמה בזנות. נראה לי שחברת הכ- נסת סנהדראי לא טרחה מספיק כדי לקבל את כל העובדות. אצלנו, משרדי הליגה לזכויות נשים, מופיעות הרבה בחורות צעיר- רות שעזבו את בעליהן לאחר שנישאו להם בגיל צעיר מאוד. הבעלים אינם רוצים לתת להן גט, והן במצב של בין עוגנה לבין גרושה. דווקא בחורות אלה, שנישאו בגיל בו הרבנות מעוניינת כל כך שנישאו, דווקא אלה הן המועמדות הטובות ביותר לזנות - ואלה הן בדרך כלל אותן הבחורות ש- באמת מגיעות לזה.

"המועמדות האחרות לזנות הן הנערות מהעליה כיארצות נחשלות, המגיעות לתל- אביב ואינן מוצאות כאן מקום להיות - עד שהן פוגשות את הבחורים שיורדון לזנות. המלחמה בזנות אינה שאלה של גיל, וכל המעלה בעייה זו כך אינו אלא מתחסד."

הנישואין והמגע הבשרי

פרקדיט מחזו תל-אביב, יעקב בר-איר (44), הביע גם הוא הסתייגות ברורה מהצעתה של חברת הכנסת סנהדראי, אם כי מנימוקים אחרים. לדעתו של פרק- דיט מחזו הדתי, החוק הפלילי הישראלי הוא אמנם מיושן אך כולו עשוי לעת- עתה מיקשה אחת, לפי החוק הפלילי הי- בריטי משנת 1936. אם יתחילו להטיל חוק זה, במקום לשנותו בצורה יסודית, יהיה לישראל חוק המורכב מצד אחד מכל מיני עתיקות ארכיוניות ומצד שני מתיקונים חדשים שאינם הולמים את מסגרת החוק הקיים. גם בחוק הבריטי משנת 1936 יש

פרקדיט מחזו בר-איר, דרוש חוק חדישו

ד"ר זיידמן לא מין

משפטן שיינבוים, אסור מבחינה מוסרית

ד"ר בן-עזר זומר מדי

עסקנית נשים מטמון, צניעות או התחסדות

זווי קיסטר, יפוני קובעו

ח"כ סנהדראי כפתח הכנסת לסגור את השער

בה היה ח"כ מפא"י.